

Sotsiaalministeerium

info@sm.ee

Teie 02.06.2025 1.2-1/1513-1

Meie 03.07.2025 nr 41

Eesti Puuetega Inimeste Koja tagasiside Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse väljatöötamiskavatsusele

Eesti Puuetega Inimeste Koda tänab kaasamise ja seisukoha küsimise eest.

Toetame väljatöötamiskavatsuse eesmäärke:

1. Toetada immuniseerimisega hõlmatus eest
2. Tõhustada infektsioonikontrolli nõuete paremat rakendamist ja piirata tervishoiutekkeliste nakkuste levikut
3. Muuta nakkushaiguste suhtes läbiviidavate terviskontrollide eesmärk selgemaks
4. Vähendada piiriüleste liikumistega seotud nakkushaigustesse nakatumist
5. Luua selgemad õiguslikud alused nakkushaiguste epideemia korral ennetus- ja tõrjemeetmete rakendamiseks
6. Kaasajastada nõudeid nakkusohutliku materjali käitlemise korrale
7. Parandada nakkushaiguste laboratoorsete uuringute kvaliteeti, usaldusväärsust ja ohutust

Juhime tähelepanu mõnele väljakutsele ja võimalusele patsiente ja üldsust laiemalt puudutavas punktis

1. (Immuniseerimisega hõlmatus).

Punkt 1. Immuniseerimisega hõlmatus

- Alampunktis **Võimalikud mitteregulatiivsed lahendused** on märgitud, et kõige relevantsem mitteregulatiivne lahendus on avalikkuse teavitamine. Et see lahendus tõhusalt toimiks, vajab see eraldi käsitlemist ja ressursse.

Märgime, et senini on teavitamine toimunud suuresti kampaaniate korras või „üks lahendus kõigile“ passiivse teavitusega, samas kui inimeste teadlikkust terviseotsuste tegemisel, s.h vaktsineerimisel kasvataks vaid süsteemne tervisekirjaoskuse edendamine. Teeme ettepaneku lisada mitteregulatiivsete lahenduste alla konkreetsed ja rahastatud haridusprogrammid tervisealase kirjaoskuse edendamiseks.

Tervisealane kirjaoskus on võime hankida, lugeda, mõista ja kasutada tervishoiualast teavet, et teha asjakohaseid terviseotsuseid ja järgida ravijuhiseid. Maailmas, kus valeinfo levib kiiresti ja on suure mõjuga, on see oluline vastupanuvõime toetamise võimalus.

Et tagada patsiendi enesejuhtimise oskused ja samas ka terviseeksperdi oskused patsienti toetada tema autonoomiat ja eripärasid (s.h info tarbimise kanaleid) arvestades tuleks luua haridusprogrammid nii alushariduse, põhikooli kui kutsehariduse ja gümnaasiumiprogrammide

tasemel; sarnased haridusprogrammid oleks vajalikud ka juhendajatele, õpetajatele, töötervishoiuspetsialistidele, lapsevanematele, tervishoiutöötajatele või siis tööandjatele.

Süsteemne riiklik tervisekirjaoskuse edendamine võimaldaks ka tulemusi selgemalt mõõta.

- **Punkt 1.Võimalikud regulatiivsed lahendused** alampunkti **1.2** all võiks määratleda ka riikliku immuniseerimiskavajärgsete vaktsiinide ja kordusvaktsiinide isikustatud automaatteavitused terviseportaalil ja/või perearstikeskuste poolt ja teavitused vabatahtliku vaktsineerimise võimaluste kohta.

Alampunkti **1.4** puhul (vajadusel võib kooliõde vaktsineerimisel hinnata lapse kaalutlusvõimet) tuleks arvestada ka võimalusega, et mõju võib olla ka vastupidine ehk et laps võib vaktsiinist keelduda näiteks süstihirmust või muudel põhjustel. Kooliõed vajavad sellistes olukordades selgeid ja ühtseid juhiseid ja väljaõpet.

Samuti tuleb arvestada mõjuga, mis võib tekkida, kui vanemate ja lapse otsus ei ühti ning mille tulemusel võib laps vajada psühholoogilist lisatuge.

Küsimuste korral täpsustame meeleldi.

Lugupidamisega
(allkirjastatud digitaalselt)
Tuuli Seinberg
Tervishoiualase huvikaitse nõunik

Tuuli Seinberg
tuuli.seinberg@epikoda.ee
tel +372 54010461